

चेतना, प्राणवायुः, प्राणात्मन् *m.*, जीवात्मा; 'endowed with l.' जीविन्, प्राणिन्, सजीव, सचेतन; 'love of l.' जीविततृष्णा, जिजीविषा; 'impatience of l.' जीवित-द्वेषः-त्रासः; 'deprived of l.' हतप्राण-जीवित, नष्टप्राण; 'support of l.' प्राणयात्रा-धारण-रक्षण; 'reckless of l.' जीवितव्यथिन्, जीवितनिरपेक्ष; 'means of l.' जीवनोपायः. 3 (Life-time) आयुस् *n.*, जीवितं, जी-वनं, जीवितकालः; आयुर्मर्यादा, आयुःपरि-माणं; 'possessed of long l.' दीर्घायुस्, आयुष्मत्, चिरायुस्; 'for l.' 'during l.' 'all one's l.' यावज्जीवं, आमरणात्; 'in all one's l.' आजन्म, जन्मतः प्रभृति or आरभ्य; 'my lamp of l. is nearly out' निर्वाणसूयिष्ठो मे जीवितप्रदीपः or अवसित-प्रायो मे जीवितावाधिः. 4 (fig.) जीवितं, प्राणाः; (त्वं जीवितं मे U. 3) . 5 संसारः, भवः, संसृति *f.*, लोकयात्रा, भूलोकवासः, इहवासः; 6 वृत्ति *f.*, आचारः, व्यवहारः, रीति *f.*; चैदितं, प्रवृत्तिः, वृत्तं, आचरणं; 'lead- ing a virtuous l.' साधुवृत्त, सदाचार, पुण्यमार्गः. 7 चरितं, चरित्रं, जीवनवृत्तान्तः, चरित्रचरना-कथनं. 8 अवस्था, दशा, स्थिति *f.*, वृत्तिः, भावः, गति *f.* 9 उत्साहः, वीर्यं, तेजस् *n.*, सत्वं, रसः; 'bring or restore to l.' उज्जीव् *n.*, सोच्छ्वास-*n.* कृ 8 U, अस्वत् प्राप् *c.*, (परीक्षितं दुर्लभानसूत्र्यापित- वान् Ka. 175); 'come to l.' उज्जीव् 1 P; 'active l.' प्रवृत्तिः, प्रवृत्ति-संसार-मार्गः, लोकव्यवहारः; 'retired l.' निवृत्तिः; नि- वृत्तिमार्गः; 'he entered on a military l.' बोधवृत्तिमाभयत; 'engaging in public l.' लोकव्यवहारप्रवृत्तिः; 'in this l.' इह, इहलोके; 'the vicissitudes of l.' संसार- चक्र-परिवर्तनं, दशांतराणि; 'l.-blood' प्राणः, तस्वं, सारभूतं द्रव्यं; 'l.-giving' प्राणद, जीव-द-दायिन्; वीर्यद, उत्साहकर (री *f.*); 'l. guard' राजपरिचरः, शरीर- रक्षकः; 'l.-time' जीवितावाधिः, जीवित- कालः; 'during one's l.-time' याव- ज्जीवं. -less, *a.* गतजीवित, गताह, पराह, व्यस्य, गत-नष्ट-प्राण, हतजीवित, प्राण or जीव-रहित or हीन, अचेष्ट. 2 अजीव, निर्जीव, वि-अ-चेतन, चैतन्य-हीन-रहित, निश्चेतन. 3 निःसरव, निवृत्साह, निस्तेजस्, सरव-रस-हीन.

Lift, *v. t.* उन्नत् *c.* (नमयति), उन्नत् *c.* (गमयति), उच्छि 1 U, उद्यत् 1 A, उत्था *c.* (उत्थापयति), उत्क्षिप् 6 P, उद्ध 1 P, उन्नी 1 P, उत्कृ 1 P, उचुल 10; oft. by उत् in comp.; 'with the neck l.-ed up' उत्क- षरः; उद्धाहः, रुद्धीवः, उन्मुखः, &c. 2 (In rank) उत्कृष्टपदे नियुज्-7 A, 10, आनं संवृत् *c.*, प्रतिपत्ति-प्रतिष्ठा-उत्कर्ष-पद-

वृद्धि-लभ् *c.* (लभयति); 'l. with pride हृप् *c.*, गर्वेण उद्धत् 2 P, दर्पेण आ-ध्मा 1 P; 'to l. up the voice' तारस्वरेण-उच्चैः-आ- कुश 1 P. -*s.* उन्नमनं, उच्छ्रयः, उत्कर्षः, उत्थापनं. 2 प्रतिपत्ति *f.*, पदवृद्धि *f.*, उन्नति *f.* 3 उपकारः, साहाय्यं.

Ligament, *s.* बंधः, बंधनं, पाशः, निगडः, शृंखला-लं-लः. 2 संधिबंधः, ग्रंथि-अस्थि-बंधनं. **Ligature, Ligation**, *s.* बंधनं, वेष्टनं, परि- आ-वेष्टनं, रज्जु *f.*

Light, *a.* लघु (in all senses); अलु, अल्प- भार, अल्पप्रमाण, लघुभार, लघुप्रमाण; सुवाह्य, सुखवाह्य, सुसह्य, अदुर्वह, अदुःसह. 2 सुख, सुकर, अकष्ट, सुसाध्य, सुगम, निरा- यास, अविषम, अकठिन. 3 चपल, लघु, लघुशरीर-गति. 4 सोह्लास, प्रफुल्ल, निश्चेत. 5 चपल, चंचल, लोल, तरल, अस्थिर, अनव- स्थित, लघुचित्त-स्वभाव-चेतस, गांभीर्यहीन, निर्गौरव. 6 तुच्छ, क्षुद्र, अत्यल्प, तुण्णाय, लघ्वर्थ, अल्पाय, अल्प-लघु-प्रभाव; 'l. armed' लघ्वायुध, लघुशस्त्रयुत; 'l.- fingered' लघुहस्त, चपलप्राणि; 'l.-footed' लघु-शीघ्र-गति, द्रुतगति; 'l.-headed' लघु- चित्त-चेतस, चपल-लोल-मति; श्रंत or विशिष- बुद्धि or चित्त; बुद्धिभ्रमात् प्रलापिन; 'l.- headedness' चित्त or बुद्धि-भ्रमः or विह्वल; 'l.-hearted' लघुचित्त-चेतस, क्षुद्रमनस्; हृष्ट-प्रसन्न- हृदय, उल्लासिन, प्रफुल्लचित्त, आनंदित, सोह्लास; 'l.-minded' लघु-चे- तस-चित्त, क्षुद्र or कृपण-बुद्धि or मति; 'l. spirited' हृष्टहृदय-चित्त, &c. 7 पांडु, श्वेत; oft. ex. by आ, ईषत्; 'l. red' श्वेतारण, ईषद्रक्त; 'l. blue' श्वेतनील, आनील; 'l. food' सुपच-सुपाक-अन्नं; 'to make l. of' लघुकृ 8 U, लघु मन् 4 A, न गण् 10, तुण्णाय मन्. -*v. i.* आ-यत् 1 P; (अकस्मात्) आसद् *c.*, प्राप् 5 P, आ-उपा-यत् 1 P. 2 अवहृ 1 P, अव-रुद् 1 P, अव-नि-पत्; अध्यास् 2 A, अधि-शी 2 A (with acc.), निषद् 1 P, नि-ली 4 A. -*em*, *v. t.* लघुकृ, लघ- यति (D.); श्मद् *c.* (श्मयति), प्र-उप- -*er*, *a.* लघुतर, लघीयस्. -*s.* तरालः, बहिवं, उद्युपं. -*ly*, *adv.* लघु, लाघवेन, अल्पप्रमाणेन. 2 सुखेन, अकष्टेन, अनायासेन. 3 निष्कारणं, हेतु विना. 4 लघुगत्या, चपलं, सत्वरं. 5 लघुचेतसा, चंचलवत्, अस्थिरतया; 'to think l.' लघु मन् 4 A. -*ness*, *s.* (lit.) लघुता-त्वं, लाघवं, अल्पभारत्वं, भाराभावः. 2 सुखं, सौकर्यं, अनायासः, सुसाध्यता, अ- कष्टत्वं. 3 सुवाह्यता, सुसह्यता. 4 लाघवं, चापल्यं, द्रुतगतित्वं, शरीरलघुता. 5 चापल्यं, चंचल्यं, अस्थिरता, लोलता, चपलता, अगौरवं, लघिमन्, लाघवं, लघुता. 6 लघुता, तुच्छता, क्षुद्रता. -*some*, *a.* हृष्ट, सोह्लास, प्रफुल्ल, वीताचित्त, सानंद.